

Charles Dickens

İKİ ŞEHRİN HİKÂYESİ

Remzi Kitabevi

İKİ ŞEHRİN
HİKÂYESİ

Charles Dickens

İKİ ŞEHRİN HİKÂYESİ

Türkçesi
Erol Erduran

Remzi Kitabevi

Çocuklar İçin Klasikler
İKİ ŞEHİRİN HİKÂYESİ / Charles Dickens
Orijinal adı: *A Tale of Two Cities*

© Türkçe çeviri: Remzi Kitabevi

Her hakkı saklıdır.
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Kapak ve iç resimler: Halim Yalçın

ISBN 978-975-14-2285-9

BİRİNCİ BASIM: Eylül 2026

Kitabın basımı 1000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika No: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No. 77, Bağcılar-İstanbul
Sertifika No: 44903 / Tel (212) 629 0615

İçindekiler

1	Dönem (1775).....	7
2	Posta Arabası.....	10
3	Gece Gölğeleri.....	14
4	Hazırlık.....	17
5	Paris’te Bir Şarapçı Dükkânı.....	22
6	Ayakkabıcı.....	26
7	Londra’daki Duruşma (1780).....	30
8	Tebrik.....	37
9	Yüzlerce İnsan.....	41
10	Evrémonde Markisi.....	44
11	Marki Kırşalda.....	49
12	Verilen İki Söz.....	53
13	Bir Dostun Portresi.....	57
14	Örgü.....	62
15	Örgü Devam Ediyor.....	67
16	Dokuz Gün.....	73
17	Bir Rica.....	78
18	Devrim.....	81
19	Ekmek Bulamayan Ot Yesin.....	87
20	Alevler Yükseliyor.....	90
21	Yardım Çağrısı.....	94
22	Hücre Hapsi.....	100
23	Bileği Taşı.....	105

İKİ ŞEHRİN HİKÂYESİ

24	Gölge	109
25	Darnay Yargılanıyor	113
26	Kapı Çalınıyor	119
27	Oyun Planlanıyor	126
28	Doktorun Gizlediği Mektup.	131
29	Alacakaranlık.	138
30	Elli İki.	145
31	Örgü Tamamlandı.	151
32	Ayak Sesleri Sonsuza Değın Susuyor.	156

Dönem (1775)

Zamanların en iyisi, zamanların en kötüsüydü—çelişki-
lerle dolu bir zamandı. Her şey birbiriyle karşıtlık içinde
gibi görünüyordu: hem akıl çağıydı hem aptallık, hem inanç
dönemiydi hem kuşku, hem aydınlık günlerdi hem karanlık,
hem umut baharıydı hem umutsuzluğun kışı, her şey önü-
müzdeydi, önümüzde olan bir şey yoktu, hepimiz cennete
gidecektik hepimiz öte yöne kısacası her şey günümüzdekine
benziyordu.

İngiltere’de de Fransa’da da, dünyanın yeni bir geliş-
menin eşiğinde olduğu hissi vardı, ancak çok az kişi o eşi-
ğin ötesinde ne olduğunu tam olarak söyleyebilirdi. Umut
ve umutsuzluk ayrı durumlar olarak değil, birbirine biçim
veren yurtseverler olarak birlikte hareket ediyordu.

Milattan sonra 1775 yılıydı.

İngiltere’de toplum yapısı istikrarlı görünüyordu, ama
bu görünümün altında yatan bir tedirginlik vardı. Otori-
te yerinde kalmıştı, ancak tam bir güven uyandırmıyordu;
adalet uygulanıyor olsa da her zaman güvenilmiyordu. Yasa-
lar, mevcut olmasına rağmen kargaşaları önleyemiyordu ve
güvende olmakla tehlikeyle karşı karşıya kalmak arasındaki
mesafe, çoğu zaman göründüğünden daha yakındı. Hay-
dutlar kimseden çekinmeden açıkça yol kesiyor, gerçekleşt-
tirdikleri zorbalıklar neredeyse yolculuğun doğal bir koşulu
olarak kabul ediliyor, yollar üzerlerinden geçenlere çok az
koruma sağlıyordu. Bu, korkunun sürekli olmadığı, ancak

yakın olduğu, hayatın olağan akışıyla iç içe geçmiş olduğu bir zamandı.

Fransa, dıştan bakıldığında değişime kapalı bir ülke gibi görünse de, içinde daha derin bir gerginlik barındırıyordu. Monarşi sağlam bir şekilde, sarsılmadan ayakta duruyor, iktidar kurumları güçlü bir şekilde varlığını sürdürüyordu. Ama bunların altında, bazıları tarafından görülmeyen, bazıları tarafından görmezden gelinen, ancak giderek artan bir baskı yatıyordu. Toplum içindeki bölünmeler sadece gelir düzeyinde değil, sınıflar arasındaki farklılıklardı ve uzun süredir katlanılmış olsalar da, artık tamamen sorgulanmaz değillerdi. Bir zamanlar değişmez olarak kabul edilen şeyler, yavaşça ve neredeyse fark edilmeyecek şekilde, bir gün değişebilecek şeyler olarak görülmeye başlanmıştı.

İnsan bu iki ulusun içinde olduğu bu duruma, “Bu kadar çok şeyin yerinde durduğu ama bu kadar çok şeyin değiştiği garip bir dönem” diyebilirdi.

Bu gözlem yanıtlanmayacaktı, çünkü bir yanıt gerektirmiyordu. Gariplik tek bir olayda değil, durumun tamamındaydı. Yani her şey hem eskisi gibiydi hem de eskisi gibi değildi; değişmezlik ve değişim, çözüme kavuşmadan bir arada varlığını sürdürüyordu.

Her iki ülkede de batıl inanç ve akıl yan yana ilerliyordu. İlerlemeye, bilginin gelişmesine ve insan yaşamının iyileşmesine gönülden inananlar vardı. Bunlar olduğu gibi bir de bazı işaretleri, kehanetleri ve görünmeyen dünyadaki gizli düzenleri anlamlandıranlar vardı.

Hiçbir görüş diğerini dışlamıyordu. Hem geleceğe güvenmek ve hem de ondan korkmak: O dönemde bunların her ikisini de benimsemek mümkündü.

Bütün bunlar ve bunlara benzer binlercesi 1775 yılında

ve hemen sonrasında yaşanıyor. Henüz büyük bir devrim ilan edilmemiş, henüz son kesin kopuş gerçekleşmemiştir. Yine de, bu tür olayları mümkün kılacak koşullar zaten görünür olmayan, hemen fark edilmeyen şekillerde mevcuttu. Bunlar düşüncelerde, belleklerde, uzun süredir çekilen adaletsizliklerde ve henüz eyleme dönüşmemiş beklentilerde varlığını sürdürüyordu.

Eğer bir kişi günlük hayatın gürültüsünün ötesini dikkatle dinlemiş olsaydı yaklaşmakta olanı hayal edebilirdi.

Devrimin ayak sesleri henüz herkes tarafından duyulmamıştı.

Ama oradaydı ve ilerliyordu. Hem yıkımı hem de yenisinden doğuşu getirecek bir geleceğe doğru ilerliyordu ve bu ilerleyiş, çağın çelişkilerinin sessizce çözülmeyeceğini, her iki ulusun da kaderini değiştirecek kadar derin bir dönüşümle aşılabileceğini gösteriyordu.

Posta Arabası

1775 yılının kasım ayı sonlarındaki bir cuma gecesiydi. Dover posta arabası, sanki karanlık önünde bir duvar örmüş geçişine engel oluyormuşçasına gece boyunca zorlukla ilerliyordu. Yol dikti, hava soğuktu ve çamur, en güçlü çabaları bile yavaşlatacak kadar derindi. Atlar ağır ağır ilerliyor ve soğuk hava nefeslerini görünür hâle getiriyordu; arkalarında ise dikkatle bağlanmış yükünü taşıyan posta arabası gıcırdayarak, sağa sola sallanarak ilerliyordu. Ortalık yoğun bir sisle kaplıydı. Araba hafiflesin diye yolcular inmiş arabanın yanında çamurlu yolda bata çıka yürüyorlardı.

Dover yolunda gece yarısı seyahat etmek asla hafife alınacak bir iş değildi ve arabada yolculuk edenler, dayanıklılık kadar uyanık kalmanın da gerekli olduğunun bilincindeydiler.

Arabanın üç yolcusu vardı; üçü de soğuktan korunmak için bir şeylere sıkı sıkıya sarınmıştı ve aralarındaki mesafeyi dikkatle koruyorlardı. Bu, o dönemin bir alışkanlığıydı ve insanın kendi güvenliğini sağlaması için, dikkatli ve ölçülü davranması, sessiz kalması gerektiği düşüncesinden kaynaklanıyordu. Hiçbiri gereğinden fazla konuşmuyor, kimse sohbet etmeye kalkışmıyordu. Sessizlikleri bile bilinçli görünüyordu, sanki üçü de sadece sözlerini değil, duruşlarını bile kontrol ediyordu.

Dışarıda, muhafız her an tetikte duruyordu; silahı hazır-
dı, dikkati önündeki yola sabitlenmişti. Ne karanlığa ne de

karanlıkta seyahat edenlere güveniyordu. Araba, yokuşta sık sık olduğu gibi yavaşladığında, hem dinliyor hem de gözetliyordu; bunu yapmak zorundaydı çünkü bu tür yerlerde tehlike nadiren önceden kendini belli ederdi.

“Ho-ho!” dedi arabacı, “Haydi, ha gayret, tepeye az kaldı. Tanrının belaları; sizi buraya kadar getirmek için az uğraştırmadınız beni!—Joe!”

“Efendim,” dedi muhafız.

“Saat kaç Joe?”

“On biri on geçiyor.”

“Biz hâlâ tepeyi aşamadık.”

“Deeh!” dedi arabacı baştaki atı kamçılayarak.

Nihayet tepeye vardıklarına muhafız arabanın yanında yürüyen yolcuların binmesi için kapıyı açtı. Bu sırada arabacı uyarıcı bir sesle, “Sen de duyuyor musun Joe?” diye sordu.

“Neyi duyuyor muyum Tom!” diye bağırdı muhafız, sesi atların gürültüsünü bastırdı.

Muhafızın kulağına bir ses gelmişti; ses yüksek değildi, ama yolun olağan gürültüsünden ayırt edilebilecek kadar netti. Duyulan, nalların sesiydi. Ses yaklaşıyordu.

“Sanırım bize doğru gelen bir at var Joe.”

“Olduğun yerde kal!” diye bağırdı muhafız karanlığa doğru. “Kim var orada?”

Nal seslerinde bir duraksama oldu.

Sonra bir ses cevap verdi, temkinli ama net bir ses. “Bu Dover postası mı?”

“Evet,” dedi muhafız. “Neden soruyorsun?”

“Bir yolcu arıyorum,” diye cevapladı ses. “Londra’daki Tellson Bay Jarvis Lorry.”

Bu ismi duyunca, yolcularından biri kıpırdadı.

“O kişi benim,” dedi, hafifçe öne, pencereye doğru eğilerek, ancak henüz kendini tam olarak göstermedi.

Muhafız temkinli davranmaya devam etti. “Yavaşça yaklaşın,” diye seslendi görünmeyen biniciye. “Ve ellerinizi görebileceğim bir yerde tutun.”

Karanlıktan yavaş yavaş bir atlı adam görüntüsü ortaya çıktı. Atı zorlu yolculuğun izlerini taşıyan yalnız bir haberci, herhangi bir ani hareketin hemen tepki çekebileceğinin farkında olarak dikkatli bir şekilde onlara yaklaştı.

“Ben Tellson Bankasından Jerry, Jerry Cruncher,” dedi haberci.

“Ne var? Ne oldu Jerry?” diye sordu Bay Lorry.

“Size bir mesaj getirdim Bay Lorry.”

Bay Lorry, sakın ama dikkatli bir tavırla arabadan indi. “Kimden?” diye sordu.

Jerry, “Tellson Bankasından,” diyerek ona ikiye katlanmış bir kâğıt parçası uzattı.

Bay Lorry, mevcut loş ışıktaki mesajı okudu; yüzündeki ifade değişmedi, ancak dikkati keskinleşti. Okumayı bitirdiğinde, ağzından yüksek sesle şu sözler döküldü: “Dover’de Matmazeli bekleyiniz.”

Sonra haberciye dönerek, “Pekâlâ Jerry, sen de onlara benim mesajımı götür: HAYATA GERİ DÖNDÜ.”

Bu cümle, kısa olmasına rağmen, görünüşünden daha fazla anlam içeriyor gibiydi.

Haberci ona baktı. “Geri götüreceğim cevap bu mu?”

“Evet.”

Başka bir açıklama yapılmadı.

Atlı, sanki bu tür konuşmalara alışkınmış gibi başını salladı ve ayrılmaya hazırlandı.

Bay Lorry arabaya geri döndü.

Kimse ona soru sormadı. Kimse konuşmadı. Yolculuk devam etti.

Ancak yine de bir şeyler değişmişti.

‘Hayata geri döndü’ sözlerinin ne anlama geldiğini kim-
senin anlamamış olması havaya bir gizem katmıştı.

Araba karanlıkta ve yoğun sis içinde ilerlemeye devam etti. Daha önceki yavaş ilerleyişi değişmemişti, yolcuları hâlâ temkinliydi, varış noktası hâlâ uzaktaydı. Ama artık sadece belirsiz görünen gece, şimdi daha fazla bir anlam taşıyordu.

Gece Gölgeleeri

Dover posta arabası gece boyunca yavaş ilerleyişine devam ederken, karanlık sanki daha da yoğunlaşıyordu. Gözün ayırt edemediği şekilde uzanan yolun özellikleri belirsizdi, gidilen yön görülmüyor, arabacı arabayı hisleriyle sürüyordu. Arabadaki üç yolcu her zaman olduğu gibi sessiz, temkinli ve kendi içlerine çekilmiş bir hâldeydiler; ancak yolda yaşanan o kısa karşılaşma, havayı değiştirmişti. ‘Hayata geri döndü’ sözlerinin ne olduğu anlaşılmamış ve hepsinin zihninde kolayca unutamayacağı bir etki bırakmıştı.

Bay Jarvis Lorry, dıştan sakın gibi görünse de, huzur bulamıyordu.

Arabanın içinde arkasına yaslandı; gözleri kapalıydı, ama zihni uyanıktı. Tekerleklerin ritmi, arabanın sallantısı ve uzun, kesintisiz karanlık hepsi bir araya gelmiş, kafasındaki düşünceleri aldığı haberin içeriğine doğru çekiyordu. Bu haber zihnini altüst etmişti.

Gece boyunca aklından çıkmayan bir şey vardı. Birini mezarından çıkarmaya, tekrar hayata döndürmeye gidiyordu. Gece uzadıkça ve beden yorgunluğa teslim oldukça, düşünceleri yavaş yavaş farklı bir nitelik kazanıyordu. Gece- nin gölgeleri içinde zihninden geçen yüzlerden hangisi onun, mezarından çıkaracağı kişinin yüzüydü? Hepsi kırk beş yaşlarındaki bir adamın yüzüydü. Hepsi de yıpranmış, tükenmiş bir insanın yüzleriydi. Çökmüş yanaklar, bir deri bir kemik

kalmış bir surat, ölgün bir yüz rengi, vaktinden önce beyazlaşmış saçlar. Ama tüm bu yüzler aynı yüzdü.

Net değildi, ama ‘o’ oradaydı.

Uzun zaman önce, yıllar önce gördüğü bir adam. Onu bir zamanlar tanıyanlar tarafından değil, dünyanın kendisi tarafından unutulmuş biri. Hayattan öylesine kopmuş bir adam ki, geri dönüşü, eğer gerçekleşirse, bu geri dönüş sadece eski hâline dönmek değil, yeniden dirilişe daha yakın bir şey olacaktı.

Yolcu uykuyla uyanıklık arasında gezerken bu yüzlere hep aynı soruyu yöneltiyordu:

“Ne kadar süredir gömülüydün?”

Cevap hep aynıydı:

“Neredeyse on sekiz yıldır.”

“Herhâlde kurtarılma umudun hiç kalmamıştı.”

“Umudumu yitireli çok oldu.”

“Yeniden dirilteceğiz seni. Bunu biliyor musun?”

“Bana öyle dediler.”

“Onu görmek ister misin?”

Bu soruya farklı farklı yanıtlar alıyordu. “Onu tanımıyorum. Kimden söz ettiğini bilmiyorum.”

Karşılıklı konuşma, bir sohbet olarak değil, bir anlayışın, düşünce ve bakış açısının şekillenmesi olarak devam etti. Adam ölmemiş, ama sanki ölmüş gibi yaşamıştı; yok değildi, ama tamamen uzaklaşmıştı; unutulmamıştı, ama ulaşılamazdı. Onu geri getirmek kolay bir iş olmayacaktı. Onu tanıyor olmanın yüzeysel farkındalığından daha fazlası gerekecekti; uzun zamandır unutulmuş olan birinin yeniden canlandırılmasını gerektirecekti.

“Ona ne söylemeliyim?” diye düşündü Bay Lorry.

Düşüncelerinden gelen yanıt, “Ona, hayata geri döndü-

ğünü söyle,” oldu. Bu cümle zihnine bir kez daha geri dönmüştü.

Araba yoluna devam etti. Gecenin karanlığı yerini gün ışığına bırakıyordu.

Bay Lorry gözlerini tekrar açtığında, ortalık aydınlanmaya başlamıştı. Diğer yolcular sessizdi; muhafız tüm dikkatiyle nöbet tutuyor, yol hâlâ hiç bitmeyecekmiş gibi uzanıyordu.

Birisi vardı. Uzun zamandır kayıp olduğu düşünülen bir adam. O geri getirilecekti.

Bu sözler artık bir anlam taşıyordu.

Pencereyi indirip doğan güneşi izledi. Güneş pırıl pırıl bir gökyüzünde yavaş yavaş yükseliyordu.

Ve araba hedefine doğru ilerlerken, hayal edilen kişi ile onunla yakında karşılaşılacak olanın arasındaki mesafe kapanmaya başladı.

“On sekiz yıl!” diye düşündü Bay Lorry. “Yüce Tanrım! On sekiz yıl diri diri gömülü kalmak!”

Hazırlık

Sabah olunca, uzun gece yolculuğu sona erdi ve Dover posta arabası, yol boyunca karşılaştığı zorlukların yorgunluğuyla varış noktasına ulaştı. Çevre, her ne kadar aydınlanmış olsa da, karanlığın geride bıraktığı izleri hemen silmedi; aksine, karanlığın hissettirdiği duyguları daha belirgin hâle getirdi. Başka yerlere kıyasla sessiz ve düzenli olan kasaba, giderek yaklaşıyordu, ancak Bay Jarvis Lorry'nin iç dünyasındaki ve zihnindeki değişim henüz tamamlanmamıştı. Gece boyunca zihninde dolanıp duran düşünceler, gelip geçici düşünceler olmaktan çıkmış, belirli bir amaç, belirli bir hedef hâline gelmişti.

Dover'e geldiklerinde Bay Lorry her zaman konakladığı otele giderek hiç değişmeyen titizliğiyle gerekli düzenlemeleri yaptı. Mesleği onu uzun zamandır beklenmedik durumlara alıştırmış olsa da, bu görev her zaman yaptıklarına benzeyen bir şey değildi. Hem yapılması gereken farklı işlere hem de büyük bir olasılıkla tanınmayacak kadar değişmiş biriyle karşılaşmaya hazır olmak gerekiyordu. Her zamanki soğukkanlılığını koruyarak otele talimatlar verdi ve Londra'dan gelecek bir hanım misafir için bir oda hazırlanmasını istedi. Tüm ayrıntıları gözden geçirerek önemli hiçbir şeyi gözden kaçırmadığından emin oldu.

Belirlenen saatte, kendisiyle buluşacağı söylenen genç bir hanımın gelmesini bekledi.

* * *

Lucie Manette akşam yemeği sonrası otelden içeri girer girmez, otelin havası değişti. Yolda gelirken bir şeyler atıştırmış olduğu için aç değildi ve doğruca kendisi için hazırlanmış olduğunu öğrendiği odaya çıktı.

Bay Lorry'nin oturduğu masaya yaklaşan garson ona Miss Manette'in geldiğini ve Londra'dan Tellson Bankasından gelen bir görevliyle görüşmek istediğini söyledi.

Bunun üzerine Lorry masadan kalktı ve haberi getiren garsonu kızın odasına kadar izledi. Odaya girince Miss Manette'i başıyla selamladı.

Altın renkli saçları olan sarışın, mavi gözlü güzel bir genç kızdı Lucie. Bay Lorry onu bebek yaşlarındayken görmüştü ve yıllar önce Fransa'dan İngiltere'ye Calais'den Dover'e gelirken kucağında taşıdığını hatırlıyordu. Kızın yüzünde gözle görülür bir endişe fark ediliyordu. Tavırları nazikti, duruşu mütevazıydı, ancak ifadesinde sadece incelikten daha fazlasını ima eden sessiz bir güç vardı.

Miss Manette, "Siz Bay Lorry misiniz?" diye sordu.

Lorry, "Evet," diye cevaplayınca Miss Manette ayağa kalktı. "Lütfen oturun efendim," dedi.

İncecik, hafif aksanlı tatlı bir sesi olan Miss Manette, bankadan bir mektup aldığını ve mektupta kendisine bir konuyu görüşmesi için mutlaka Paris'e, bankanın oradaki merkezine gelip burada aynı amaçla Paris'e giden bankanın görevlisiyle konuşması gerektiğini bildirildiğini söyledi.

Konuşmasında kısa bir duraksama oldu, bu duraksama yapacağı görüşmenin belirsizliğinden değil, bildiği şeylerden, öğrenmek üzere olduğu yeni şeylere geçiş merakından kaynaklanıyordu.

Bay Lorry, ona dikkatle baktı; söyleyeceklerinin hemen birdenbire aktarılamayacağını farkındaydı.

Charles Dickens

İKİ ŞEHRİN HİKÂYESİ

İki Şehrin Hikâyesi, Paris ve Londra arasında geçen, dostluk, cesaret ve fedakârlık temalarıyla örülü sürükleyici bir romandır. Büyük değişimlerin yaşandığı bir dönemde, farklı hayatlara sahip insanların yolları beklenmedik şekilde kesişir.

Fransız Devrimi'nin gölgesinde geçen bu romanda, karakterler zor seçimlerle karşı karşıya kalır. Ailelerini korumak, sevdiklerine sahip çıkmak ve doğru olanı yapmak için büyük risk alırlar. Yaşanan olaylar, iyilikle kötülük arasındaki farkı daha açık görmemizi sağlar.

Heyecan dolu anlatımı ve güçlü duyarlılığıyla *İki Şehrin Hikâyesi*, genç okurlara umut, adalet ve fedakârlığın önemini vurgulayan unutulmaz bir dünya klasigidir.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-2285-9

9 789751 422859

KDV'den muaftr